

Kommerskollegiums synpunkter på betänkandet ”Enhetlig och effektiv marknadskontroll” (SOU 2020:49)

Er ref. UD2020/11744/HI

Sammanfattning

- Kommerskollegium välkomnar utredningens förslag till översyn av den svenska regleringen av marknadskontroll för en effektiv tillämpning av EU:s marknadskontrollförordning.
- Kommerskollegium noterar att begreppet marknadskontroll används i EU:s lagstiftning, förutom i den nuvarande och den nya EU-förordningen om marknadskontroll, även i EU:s allmänna produktsäkerhetsdirektiv, som gäller för både det harmoniserade och icke-harmoniserade området. Kommissionen har även aviserat en revidering av EU:s produktsäkerhetsdirektiv som innebär att begreppet marknadskontroll kommer att gälla för både harmoniserade och icke-harmoniserade området.
- Kommerskollegium anser att ett enhetligt ramverk för kontroll av produkter främjar den fria rörligheten, effektivitet och samarbete mellan myndigheter. För en effektiv marknadskontroll och ökad transparens gentemot ekonomiska aktörer, behöver myndigheter ha befogenheter och sanktionsmöjligheter inom både harmoniserade och icke-harmoniserade området överskådligt samlade i samma lagstiftning.
- Kommerskollegium föreslår att alla statliga myndigheter som kontrollerar att produkter uppfyller krav, oavsett om det gäller det harmoniserade eller icke-harmoniserade området bör anges i samma författning. Detta skapar tydlighet för ansvarsfördelning även på det icke-harmoniserade området, samt möjlighet till utbyte av information och kunskap då en vara i vissa fall kan omfattas av både harmoniserade och icke-harmoniserade regler.

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Kommerskollegiums synpunkter

Översyn av den svenska regleringen av marknads kontroll

Kommerskollegium välkomnar utredningens förslag. Vi delar uppfattningen att en mer enhetlig reglering av marknads kontroll är nödvändig för att tydliggöra vilka myndigheter som är ansvariga för marknads kontroll enligt artikel 10.2 i EU:s marknads kontroll förordning, deras roll samt vilka befogenheter och sanktions möjligheter de har.

Begreppet marknads kontroll

Kommerskollegium välkomnar utredningens förtydligande av skillnaden mellan begreppet tillsyn och marknads kontroll, bl.a. under punkten 5.2.2 i utredningen.

Utredningen föreslår att definitionen av marknads kontroll i förordningen om marknads kontroll av varor och annan närliggande tillsyn bör ändras för att endast gälla kontroll av harmoniserade varor¹.

Kommerskollegium noterar att begreppet marknads kontroll används, förutom i den nuvarande och den nya EU-förordningen om marknads kontroll, även i EU:s allmänna produktsäkerhets direktiv som gäller för både det harmoniserade och icke-harmoniserade området². Kommissionen har även aviserat en revidering av EU:s produktsäkerhets direktiv som innebär att begreppet marknads kontroll kommer att gälla för både harmoniserade och icke-harmoniserade området³, varför en ytterligare översyn av svensk lagstiftning kan bli nödvändig.

---

¹ Sida 361, Begrepps användning.

² I EU:s allmänna produktsäkerhets direktiv och i vissa enskilda produkt direktiv används i svensk översättning begreppet ”marknads övervakning” som i och för sig kan ses som en mer direkt översättning av det engelska begreppet ”market surveillance”, se DS 2013:12 ”marknads kontroll av varor och annan närliggande tillsyn”, s 30-31.

³ <https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-a-new-push-for-european-democracy/file-revision-of-the-general-product-safety-directive>

Förslag till en svensk lag med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadskontrollförordning

I lagstiftningen på det icke-harmoniserade området finns det nationella bestämmelser om kontroll av varor. Kommerskollegium vill peka på att allmänna bestämmelser om åtgärder i samband med kontroll av varor såsom myndigheternas befogenheter och sanktionsmöjligheter bör regleras i samma lag oavsett om varan regleras på EU- eller nationell nivå.

För en effektiv kontroll av varor och utökad transparens gentemot ekonomiska aktörer, behöver myndigheter ha bestämmelser om befogenheter och sanktionsmöjligheter samlade i samma lagstiftning. Ett enhetligt ramverk främjar den fria rörligheten, effektivitet och samarbete mellan myndigheter.

Kommerskollegium vill även hänvisa i detta sammanhang till SOU 2017:69 om ”*marknadskontrollmyndigheter-befogenheter och sanktionsmöjligheter*”, som föreslog en övergripande svensk lag om marknadskontroll som gäller för både harmoniserade och icke-harmoniserade området.

Förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadskontrollförordning samt bestämmelser om marknadskontroll i övrigt.

Kommerskollegium ser positivt på det förtydligande som gjorts om vilka marknadskontrollmyndigheter som är ansvariga för produkter enligt bilaga I till EU:s marknadskontrollförordning. Detta kommer, enligt Kommerskollegiums bedömning, att underlätta för marknadskontrollmyndigheter att följa och tillämpa de skyldigheter som anges i EU:s förordning om marknadskontroll och som endast gäller vid marknadskontroll av harmoniserade varor.

Kommerskollegium föreslår att alla myndigheter som kontrollerar att varor uppfyller gällande regler, oavsett om det gäller det harmoniserade eller icke-harmoniserade området anges i en och samma författning. Förutom en förteckning av ansvarsfördelning för marknadskontrollmyndigheter utifrån unionsrättsakter, behövs även en förteckning av ansvarsfördelning utifrån nationella varuregler, särskilt då en vara i vissa fall kan omfattas av både harmoniserade och icke-harmoniserade regler.

Detta bör göras för att tydliggöra kommuners och statliga myndigheters ansvar samt för att de ska ha goda förutsättningar för att tillämpa principen om ömsesidigt erkännande. En sådan genomgång skulle också

underlätta för Kommerskollegium att lämna råd till andra myndigheter enligt 20 § förordningen (2014:1039) om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn.

Kommerskollegium vill också uppmärksamma om att gränsdragningen mellan nationella bestämmelser, nationella bestämmelser som bygger på minimiharmonisering och harmoniserade bestämmelser inte alltid är tydlig och att en fullständig översyn saknas.

Övriga synpunkter

Förordning (2014:1039) om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn

Enligt Kommerskollegium bör en ändring ske i 11 § förordningen (2014:1039) om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn, så att första stycket lyder ”förvaltningsmyndigheter under regeringen och kommuner som har fattat beslut *som ska anmälas* enligt artikel 5.9 i förordning (EU) 2019/515 ska omgående anmäla beslutet till Kommerskollegium, med undantag för beslut som avses i artikel 7 i förordningen.” Den nuvarande lydelsen skulle kunna skapa tillämpningsproblem eftersom den kan uppfattas som att bestämmelserna i förordningen (EU) 2019/515 utgör beslutsgrunder.

Utredningen föreslår att förordning (2014:1039) byter namn till förordningen om ömsesidigt erkännande av varor, jfr s. 154.

Kommerskollegium vill dock uppmärksamma om att förordningen innehåller andra bestämmelser även efter de föreslagna ändringarna, tex. bestämmelser rörande tillämpningen av ”jordgubbsförordningen” (förordning 2679/98) och bestämmelser gällande formell invändning mot standard, se 19 §. Eventuellt kan de bestämmelser som blir kvar i förordning (2014:1039) lyftas över till förordningen (1994:2029) om tekniska regler.

Eventuell anmälan enligt Direktiv (EU) 2015/1535⁴

Av utredningen framgår att vissa bestämmelser i förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadskontrollförordning går utöver vad som följer av EU:s förordning 2019/1020 om marknadskontroll. Det rör t.ex. möjligheten för marknadskontrollmyndigheten att förelägga aktören att tillhandahålla

---

⁴ Direktiv (EU) 2015/1535 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

kostnadsfria varuprover (13 §). Möjligheten till inspektion i aktörens bostad (5 § 2 st) är i vart fall en nationell tolkning i förhållande till förordning (EU) 2019/1020. Så som vi förstår det kan marknadskontrollmyndighetens befogenheter vidtas genom föreläggande eller ett förbud. Föreläggandet eller förbudet kan i sin tur förenas med ett vite (jfr t.ex. s. 496).

Frågan blir om dessa nationella genomförandebestämmelser kan vara tekniska föreskrifter. Bestämmelserna skulle kunna vara kontrollbestämmelser som omfattas av artikel 1.1 (c) i EU-direktivet 2015/1535. De fastställer dock inte någon egenskap som krävs av någon produkt. Bestämmelserna skulle kunna vara sådana andra som avses i 1.1. (d) i EU-direktivet 2015/1535. Det förutsätter att dock att bestämmelserna kan ha någon väsentlig påverkan på produktens saluföring, sammansättning eller natur. Det framgår inte av texten i 13 § huruvida bestämmelsen även kan förenas med ett förbud. Däremot bör föreläggandet kunna förenas med ett vite. Vad vi förstår av utredningen skulle möjligheten till inspektion i aktörens bostad eventuellt kunna förenas med förelägganden eller förbud som i sin tur är förenade med vite. Om dessa bestämmelser kan få till följd att saluföringen av produkterna väsentligen påverkas, t.ex. genom ett förbud, bör lagen anmälas enligt EU-direktivet 2015/1535. Kommerskollegium anser att Regeringskansliet är bättre lämpat att göra den bedömningen.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Christofer Berg, i närvaro av utredarna Anders Karlsson, Johanna Nyman och Katarina Paul samt utredaren Iness Hadji, föredragande.

Christofer Berg

Iness Hadji